

एकनाथ शिंदे गप्प का???

आपल्याकडे असलेल्या संख्याबळीच्या आधारावर उद्धव ठाकरे यांच्या हातून निवडणूक चिन्हासह शिवसेना आपल्या ताब्यात घेण्याचे अभूतपूर्व कार्य करणारे एकनाथ शिंदे सध्या राज्यात मराठी भाषेच्या मुद्द्यावर वातावरण पैटून उठलेले असताना एकदम गप्पारा आहेत. इतका आगडोबांधू सुरू असलेल्या खरी शिवसेना आपल्याकडेच आहे, आपणच शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या विचारांचे खरे वारसदार आहोत, उद्धव ठाकरे यांनी खरी शिवसेना काँग्रेसच्या दावणीला बांधली तिला आम्ही मुक्त केली, असा दावा करणारे एकनाथ शिंदे खऱ्या शिवसेनेची भूमिका पार पाडताना दिसत नाहीत, याचेच मराठीजनांना अजण आश्चर्य वाटत आहे. त्यांच्यासारखेच बंड करून आपल्या काकांकडून राष्ट्रवादी काँग्रेस आपल्या ताब्यात घेणारे उपमुख्यमंत्री अजित पवार शिंदे यांच्या तुलनेत उजवे ठरले आहेत. कारण महाराष्ट्रात पहिलीपासून हिंदी लागू करण्याच्या राज्य सरकारच्या प्रयत्नांच्या विरोधात जनता पैटून उठलेली असताना शिंदे शांत राहिले तर अजित पवार यांनी पहिली ते चौथी हिंदी शिकण्याची गरज नाही, पाचवीपासून आहे ते ठीक आहे, अशी स्पष्ट भूमिका घेतली. राज्य सरकारमध्ये राहून सरकारच्या जीआरविरोधात भूमिका घेणे खरोखरच धाडसाचे आहे. कारण त्याचा फटका अजितदाताना बसू शकतो, पण त्यांनी त्याची पर्वा केली नाही. त्यांनी केद्राच्या आदेशापेक्षा राज्यातील भाषातज्ञांची आणि लोकांची काय भूमिका आहे, त्यांची काय भावना आहे, त्याचा विचार केला. पण दुसऱ्या बाजूला खरी शिवसेना ही आपल्याकडे आहे, असा दावा करणारे एकनाथ शिंदे मूक्त प्रेक्षकांच्या भूमिकेत असलेले दिसतात. त्याचवेळी दुसऱ्या बाजूला मराठी भाषा आणि मराठी अस्मितेचा मुद्दा आला तेव्हा ठाकरे बंधू आपापसातील मतभेद बाजूला ठेवून एकता व्यासपीठावर आले. शिवसेनेची स्थानाची ही मराठी माणसांच्या न्याय हक्कासाठी झालेली होती. त्याला जागून जेव्हा मराठी माणसांच्या भाषेचा आणि अस्मितेचा मुद्दा आला, तेव्हा ठाकरे घराण्यातील राज आणि उद्धव ठाकरे पुढे आले. राज यांनी पहिलीपासून हिंदी लागू केल्यामुळे पुढील काही वर्षांत मराठी पार पुसली जाईल. तिची जागा हिंदी घेईल, हा धोका दाखवून दिला. त्यामुळे मराठीला वाचविण्यासाठी सरकारी आवाज दिल्यानंतर अणंदर दोन तरांना मोर्चा काढण्यात ठाकरे एकाच दिवशी मोर्चा काढण्यासाठी तयार झाले. या दोन्ही ठाकरेना राज्यातील मराठी लोकांचा पाठिंबा मिळाला, पण त्याचवेळी खरी शिवसेना आपल्याकडे आहे, असा दावा करणारे एकनाथ शिंदे मात्र काहीच बोलत नव्हते. फक्त मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी पत्रकार परिषद घेतली त्यावेळी त्यांचीच री ओढण्याचे काय त्यांनी केले. मराठीबाबत शांत असलेले शिंदे पुण्यातील एका कार्यक्रमात केद्रीय गुप्तमंत्री अमित शहा यांचे शेरशायरी गावून तोंड भरून गुणागुण करत असताना जय हिंद, जय महाराष्ट्र असे म्हटल्यावर पुढे जय गुजरात म्हणाले. त्यानंतर एकच हलकल्लोळ उडाला. त्यांच्याच पक्षाचे केद्रातील राज्यमंत्री प्रतापराव जाधव यांची मुंबई ही गुजरातचीही राजधानी होती असे बोलतून कहर केला. त्यांनी तसे का म्हटले, याची वेगळी कारणमीमांसा होऊ शकेल. पण एका बाजूला हिंदी भाषेच्या विरोधात मराठी अस्मितेसाठी सगळे मराठी भाषिक एक झालेले असताना आपली शिवसेना खरी असा दावा करणारे ‘जय गुजरात’ कसे काय म्हणतात, असा प्रश्न अनेकांना पडला. अमित शहा यांच्या उपस्थितीत जय गुजरात म्हणून त्यांनी शहा यांना खुश केले असले तरी त्यांनी मराठीजनांची नक्कीच नाराजी ओढवून घेतलेली आहे, हे काही वेगळे सांगण्याची गरज नाही. २०१४ मधील राज्यातील विधानसभेची निवडणूक झाल्यानंतर महायुतीला भरघोस यश मिळाले, पण एकनाथ शिंदे यांना पुन्हा मुख्यमंत्रीपद मिळाले नाही, त्यामुळे त्यांनी विविध प्रकारे आपली नाराजी व्यक्त करून दाखवली होती. समजा उद्या देवेंद्र फडणवीसांनी केद्रातून बोलावणे आले तर मुख्यमंत्रीपदावरून आपला दावा असावा, हा दूरदृष्टिकोन ठेवून शिंदे यांनी अमित शहा यांची भलामण करताना त्यांच्या मूळ राज्याचा गौरव त्याला असावा. पण असे करताना आपण मराठी माणसांची सहानुभूती गमावून बसत आहोत, याचा त्यांना विस्तर पडला. एकनाथ शिंदे यांनी अपेक्षित मानसन्मान आणि उच्च पद देण्यात येत नव्हते, त्यामुळेच त्यांनी शिवसेनेत बंड केले. भाजपसोबत आल्यानंतर त्यांना मुख्यमंत्रीपद देण्यात आले. त्यावेळी भाजपचे जास्त आमदार असूनही फडणवीस यांना बाजूला ठेवण्यात आले होते. मुख्यमंत्रीपदाची काय ताकद असते त्याचा त्यांनी अनुभव घेतलेला आहे. उद्धव ठाकरे यांनी मुख्यमंत्रीपदासाठी भाजपची साथ सोडली होती, आणि एकनाथ शिंदे यांनीही मुख्यमंत्रीपदासाठी उद्धव ठाकरे यांची साथ सोडली होती, हे सगळ्यांनीच पाहिलेले आहे. पण आता जेव्हा मराठी भाषेचा आणि मराठी माणसांच्या अस्मितेचा मुद्दा आला, तेव्हा ठाकरे बंधू एकवटलेले दिसतात. राजकारणात कुणीची निःस्वार्थी नसतो, सगळे सत्तेची गणिते मांडत असतात. पण जेव्हा मराठी माणसाची भाषा आणि त्याच्या अस्मितेच्या आणि पयारीने अस्तित्वाचा प्रश्न येतो, त्यावेळी तुम्ही काय भूमिका घेता यावरून तुमचा खरेपणा सिद्ध होत असतो. आज मराठीच्या नावाने जनसम्राट उस्सलेला असताना खरी शिवसेना आणि बाळासाहेबांचे विचार आपल्याकडे आहेत, असा दावा करणारे एकनाथ शिंदे गप्प का याचेच सखेद आश्चर्य वाटल्यावाचून राहत नाही.

विधानसभेतील विरोधी
पक्षनेतेपद रिक्त आहे.
त्यासंदर्भात विरोधकांना
संन्यायाधीशांना निवेदन
दिले असले, तरी याबाबतीत
न्यायव्यवस्थेचा हस्तक्षेप
अपेक्षित नाही. आज विरोधी
पक्षनेतेपदाचे महत्त्व कमी
झाले असून, सत्ताध्याऱ्यांनीही
विरोधकांचा सन्मान करणे
गरजेचे आहे.

गतवर्षी विधानसभा
निवडणुका पार पडल्या. नव्या
विधानसभेत अजूनही विरोधी
पक्षनेत्याचे आसन रिक्त आहे.
मंगळवारी सरन्यायाधीश
भूषण गवई विधान भवनत
आले असताना त्यांना विरोधी
पक्षाकडून एक निवेदन दिले गेले
व या विषयात लक्ष घालावे, अशी
विनंती झाली. ही बाब जराशी
अर्चाबिच करणारी आहे.
विरोधी पक्षनेतेपदावर
उद्धव ठाकरे यांच्या शिवसेनेने
दावा केला आहे. महाविकास
आघाडीतल्या (मविआ) कॉंग्रेस
व राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचं
पवार या दोन्ही पक्षांचे त्यांना
समर्थन आहे. विशिष्टडळाची
राज्यघटनेतील तरतुदीनुसार
चालते आणि त्याचे रक्षण
करण ही सर्वोच्च न्यायालयाची
जबाबदारी आहे, असे सांगत ते
निवेदन सरन्यायाधीशांना देण्यात
आले.

सरन्यायाधीश या विययात
लक्ष घालण्याची शक्यताही
नाही आणि त्याच्याकडून ते
अपेक्षितही नाही. राज्याधनेत
संसद, कार्यपालिका आणि
न्यायपालिका या तीन स्तंभांचे
स्वतंत्र अधिकार मान्य करण्यात
आले आहेत. न्यायपालिका
संसदीय कार्यपद्धतीविषयी
फार तर मत व्यक्त करेल. पण
अधिकारक्षेत्र हस्तक्षेप करणारा
नाही. याची जाणीव मविआला
नसेल असे नाही. पण शिवसेनेचा
आग्रह असल्यामुळे निवेदन
दिले गेले असावे. खरे तर
अशी वेळ यायला नको. तसेही
संसदीय प्रथा परंपरांची जाणूक
हा एका पक्षाचा विषय नसतो.
सत्ताधारी पक्षाची जबाबदारी
अधिकार असते. विरोधी पक्षाला
लोकांनी जाणीवपूर्वक मते
दिलेली असतात, त्याचाही आदर
करायचा असतो, ही भावना
असेल तर बरेच प्रश्न उठतील.
हे भाण पूर्वी जपले जात असले.
लोकशाहीमधी समतोल राहिला

विरोधी पक्षनेतेपद हवेच का...

पाहिजे, प्रत्येकाचे अधिकार मान्य केले पाहिजेत, या भावनेतून पूर्वी १२-१५ आमदार निवडून आलेल्या पक्षालाही विरोधी पक्षनेतेपद दिले गेले. जे नेते या पदवार बसले ते काही सत्ताध्याऱ्यांच्या सोयीचे होते असे नव्हे. पण तेव्हा आजच्या एवढा विचार, दिसत नव्हता. पूर्वीही अनेक पक्ष फुटले, सरकार बदलले पण 'गिनगिनेक हिशेब घेऊ' असा प्रकार नव्हता. असता, तर कदाचित आज चित्र वेगळे असते.

सत्ता रस्त्यावरच असत. आणि पक्ष भाषण करूनच चालतो, यावरच त्यांचा ठाम विश्वास असावा. अन्यथा अतिशय महत्त्वाच्या अशा विधिमंडळ पक्ष, गटनेता, मुख्य प्रतोटय या बाबोकोडे त्यांनी वारकाईन लढा दले असते. विरोधी पक्षनेतेपदानंतर दुसरे मानाचे पद विरोधी पक्षाकडे

सभापूजित मुख्यमंत्री हे येते ते लोकलक्षा समितीचे सभापूज्याचे नेते म्हणून पहिल्या अध्यक्षपद. हे सुद्धा ठाकरेंच्या क्रमांकाच्या आसनावर बसतात. शिखसेनेला न मिळता काँग्रेसच्या सभापूज्या समोर विरोधी पक्षांतल्याच विजय वडेरीपाराकडे गेले आसन आहे. संसदीय लोकशाही या पदाचे महत्त्व मोठे आहे. पद्धतीत विधिमंडळ सर्वोच्च आहे. निर्णयावर शिखसेनेकडून आहे. तिथे सत्ताधारी, विरोधक कसलीही प्रतिक्रिया आली नाही. यांचे अधिकार स्वतंत्र आहेत. त्यांचा मान राखला जातो. त्यांचा एकही विधानसभा सदस्य या समितीत नाही.

वरळीच्या जल्लोप मेळाव्यात महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे प्रमुख राज ठाकरे म्हणाले की, सत्ता तुमची असेल पण ती विधान भवनात, रस्त्यावर सत्ता आमची आहे. या विधानाला टाळ्या मिळाल्या. पण सत्ता विधान भवनात नाही, तर मंत्रालयात असते. विधान भवन सर्वपक्षीय असते. विधिमंडळ सभागृहात समस्त जनता-जनदास्या भावना अधिकाराने मांडल्या जातात. सरकारने तिथे जबाबदारीने आपली बाजू मांडायची असते. असो. दोष ठाकरे यांचा नाही. मुख्यतः राज काय आणि उद्भव काय, या दोघांनी विधिमंडळात आपले आमदार काय करतात, त्यांची उपस्थिती किती असते, ते कोणते प्रश्न मांडतात, कोणत्या चर्चेत भाग घेतात आणि कोणत्या घेत नाहीत, त्यांच्या दैनंदिन कामाचा आढावा काय, विधिमंडळाच्या समित्यांमध्ये शिवसेनेत अशा मुद्द्यांबद्दल लक्ष दिले जात नाही, असेही म्हणता येत नाही. १९९०ला सेनेने मोनेहर जोशी यांच्याकडे पत्रे दिले. पण पक्ष फुटल्याने गोपीनाथ मुंडे विरोधी पक्षनेते झाले. त्यानंतर सातत्याने संख्याबळाच्या आधारावर सेनेने हे पद मिळविले. पुढे १९९९ ते २००९ या काळात सेनेकडून नारायण राणे, रामदास कदम हे विरोधी पक्षनेते झाले. हे पद २००९समूह भाजपकडे पुन्हा आले आणि एकनाथ खडसे या पदवार आले. १९९५ ते १९९९ या दरम्यान विरोधी पक्षनेते राहिलेले मधुकर पिचड, त्यानंतर नारायण राणे, रामदास कदम, एकनाथ खडसे, एकनाथ शिंदे, राधाकृष्ण विखरे पाटील या सर्वांनी आपापले मुख्य पक्ष बदलले. आता ज्या भास्कर जाधवांना हे पद मिळालेले नाही, त्यांचीही भाषा भ्रमनिरासची दिसते.

आपले प्रतिनिधीत्व किती, तिथे खरे पाहता विरोधी
आपल्या पक्षाची कामगिरी काय, पक्षनेत्याचे महत्त्व किती राहिलेय
कोणाची उठबस कोणाकडे हा चचेर्चा विषय आहे. पूर्वी
असते, याचा नीट आढावा घेतला या पदाकडे 'प्रतिमुख्यमंत्री' या

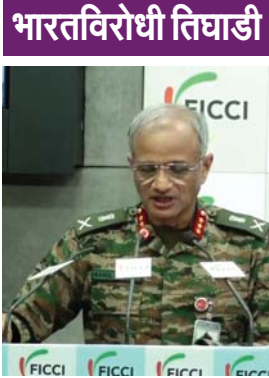
भावनेने पाहिले जाई. या पदाला कॉर्बिनेट मंत्रीपदाचा दर्जा असतो. त्यांना सरकारी वाहन, विधान भवनात कार्यालय, १५-१६ लोकांचा स्टाफ मिळतो. दैन्यावर असताना त्यांचा मान असतो. ते कुठे भेट देणार असतील तर अधिकारी तिथे हजर राहत. त्यांना एखादी माहिती हवी असेल तर ते अधिकाऱ्यांना पाचारण करू शकत असत. १९९० च्या दरहळूच्या या पदाला पर्याय नंतर लागल्या. विधिमंडळ कामकाजात या पदाचा मान ठेवला जातो. या पदावरील व्यक्ती काय बोलते याकडे जनतेचे लक्ष असल्याने त्यांना प्रसिद्धी मिळते.

गेल्या काही दशकात सिंह यांनी केलेला उल्लेख गोपीनाथ मुंडे यांनी या पदाचा प्रभावी वापर केला. नारायण राणे यांनीही चालाचीच जरब निर्माण केली होती. एकनाथ खडसे व पुथ्वीराज चव्हाण यांच्यात बऱ्यापैकी सामंजस्य आहे असे चर्चा होते. ती बाब राष्ट्रवादीने फार गाभीर्याने घेतली. राणे यांच्या काळातच या पदाला सत्ताधारी बाकांची भूख पडली. अपवाद २०१९ नंतर जे जे विरोधी पक्षनेते झाले त्यांचाच. आताही सजमा भास्कर जाधव यांना हे पद दिले गेले तर ते भाव खाऊन जातील, अशी भावना असेल आणि ठाकरेंच्या शिवसेनेला सुईच्या टाक्यावर बसेल, एवढेही काही द्यायचे नाही म्हणजे नाराहच, असे ठरले असेल, तर प्रश्नच संपला.

तसही आज विरोधी पक्षाचे अस्तित्व चिंताजनक आहे. त्यांचे प्राधान्यक्रम लक्षात येत नाहीत. झारखंडमधील खासदार नाशिकतां दुबे भलेही ठाकरेना लक्ष्य करत असतील, पण त्यांना समस्त मराठीजनांना बोल लावले. हेच पूर्वी घडले असते, तर विधिमंडळाने कदाचित निषेधाचा ठराव केला असता, सभागृहाचा रांगर वेगळी दिसला असता.

पद मिळो वा ना मिळो, लोकांना विरोधी पक्ष जागरूक आहे. हे दिसले पाहिजे. लोकांना अमाहला मते दिली नाहीत, असे म्हणून रसून कसे चालेल? सत्ताधारी बाबूनही विरोधी पक्षाचा सन्मान करणे अपेक्षित असते. संपदीय लोकशाही राजकीय पक्षांच्या नव्हे, तर जनतेच्या मालकीची असते याचे मान असलेले बरे. अन्यथा वाचमानकाळ उत्तम भासतो, भविष्य काय असेल कोणीही सांगू शकत नाही.

उत्तर होते. भारताच्या विरोधात वापरण्यासाठी पाकिस्तान पोसत असलेले दहशतवादी आणि त्यांचे तळ भारताने लश्कर होते. त्यांनतर युद्धखोरी करीत पाकिस्तानने भारतीय लष्करी तळांवर हल्ले करण्याचा प्रयत्न केला. त्या वेळी भारताच्या लष्करी हालचालींची माहिती चीन पाकिस्तानला पुरवत होता; इतकेच नव्हे तर पाकिस्तानकडून शस्त्रसंपन्नताही संपर्क साधला गेला तेव्हाही भारताकडलची कळीची माहिती चेत देत होता.

‘ऑपरेशन सिंदूर’च्या दरम्यान पाकिस्तान, चीन आणि तुर्की या तिघांच्या आघाडीच्या विरोधात भारताला लढावे लागल्याचा लष्कराचे उपप्रमुख लेफ्टनंट जनरल राहुल आर. सिंह यांनी केलेला उल्लेख धक्कादायक नसला, तरी नितीजनक आहे. पाकिस्तान आणि चीन या दोघांविरुद्ध भारताने युद्ध लढली आहेत आणि अलीकडच्या काळात लष्करी संघर्षही केला आहे. गेल्या काही वर्षांत या दोघांमधील आर्थिक आणि सामरिक जवळीक वाढली आहे. देशाच्या ईशान्येपासून पश्चिमेपर्यंतची प्रदीर्घ लांबीची सीमारेषा या दोन देशांशी जोडली असल्याने आणि त्यांची मैत्री दृढ होत असल्याने भारताला संरक्षणसज्ज राहण्याशिवाय पर्याय नाही. या दोघापैकी कोणता एकाशी लष्करी संघर्ष सुरू असताना दुसऱ्याने आतापर्यंत भारताच्या विरोधात नवी आघाडी उघडली नाही हे खरे, परंतु चीनकडून पाकिस्तानला मोठ्या प्रमाणावर संरक्षण सामग्री पुरविली जाऊ लागल्याने भारताच्या विरोधातील संघर्षात ते एकत्र आल्यासारखा परिणाम देऊ शकतो. ‘ऑपरेशन सिंदूर’च्या दरम्यान याची प्रचिती आली आहे. ‘ऑपरेशन सिंदूर’ ही काही भारताची युद्धखोरी नव्हती. ते पहलगाम दहशतवादी हल्ल्याला भारताने दिलेले उत्तर होते. भारताच्या विरोधात वापरण्यासाठी पाकिस्तान पोसत असलेले दहशतवादी आणि त्यांचे तळ भारताने लक्ष्य केले होते. त्यानंतर युद्धखोरी करीत पाकिस्तानने भारतीय लष्करी तळांवर हल्ले करण्याचा प्रयत्न केला. त्या वेळी भारताच्या लष्करी हालचालींची माहिती चीन पाकिस्तानला पुरवत होता; इस्केच नव्हे तर पाकिस्तानकडून सशस्त्रसंधीसाठी संर्पात साधला गेला. तेव्हाही भारतबद्दलची कळीची माहिती चीन देत होता.

वाढती लोकसंख्या, वाहतूककोंडी यावर उपाय म्हणून विविध वाहतूक प्रकल्प उभारले जात आहेत. मात्र त्यामुळे पर्यावरणाचे तर नुकसान होतच आहे, पण समुद्रकिनारी वसलेल्या शहरांना होणारा थोका वाढत आहे. किनारपट्टीवरील शहरांची नैसर्गिक सुरक्षा हिरावून घेत आहेत.

मुंबई शहर सात बेटांनी मिळून बनले आहे. सात बेटांदरम्यान असलेल्या खांद्यांमध्ये भराव टाकून त्यावर मुंबई शहर वसले आहे. जुन्या इमारती, चाळी, झोपपट्टी आणि टोलेजंग इमारतींमध्ये लाखो लोक दाटीवाटीने वास्तव्य करत आहेत. कमी जागेत लाखो लोक राहत आहेत. आजही मुंबईची लोकसंख्या अमाप वाढत असल्याने उपलब्ध पायाभूत सेवा-सुविधांचवर प्रचंड ताण आला आहे. खासगी वाहनांची संख्या नियंत्रणात नसल्याने मुंबई वाहतूककोंडीत अडकली आहे. यावर उपाय म्हणून उड्डाणपूल, कोस्टल रोड, समुद्र मार्ग, मेट्रो मार्ग प्रकल्प राबविण्यात येत आहेत.

शहरमध्ये प्रकल्प राबविण्यासाठी आता जागा उपलब्ध नसल्याने प्रमुख मार्ग आणि समुद्रकिनार्यालागत किंवा समुद्रात पूल उभारण्यात येत आहेत. वांद्रे-वरळी सीलिंग, शिवडी न्हावा शेवा, कोस्टल रोड असे अनेक प्रकल्प समुद्रात उभारण्यात आले आहेत. या प्रकल्पांमुळे मुंबईतील वाहतूककोंडी काही प्रमाणात दूर होऊन प्रवास वेगवान झाला आहे. मात्र या प्रकल्पांसाठी कित्येक कांदळवंनांची काटिल झाली आहे. यासह सागरी जीवांवर देखील परिणाम होत आहे. याकडेही गांभीर्याने पाहण्याची वेळ आली आहे.

कोस्टल रोड शेट विरार, वाढवण बंदराशी जोडण्याची योजना सरकार आखत आहे. यामुळे मुंबईतून विरारपर्यंत पोहोचणे सहज शक्य होईल. परंतु यामुळेही मासेमारीचे, पर्यावरणाचे नुकसान होणारच आहे. विज्ञान-तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने प्रगती साधत असताना याचा निसर्गावरही विपरीत परिणाम होत आहे. याचा प्रत्यय नुकताच आला. हाय ड्राइडमुळे कोस्टल रोडवर पाणी, दगड आले. यामुळे जीवितहानी झाली नसली तरी ही घटना पुढील परिस्थितीची जाणीव करून देणारी निश्चितच आहे.

सागरी पुलांमुळे मुंबईला धोका
असल्याचा इशारा यापूर्वी जागतिक जोखीम
व्यवस्थापन संस्था असलेल्या आरएमएसआय

या संस्थेने दिला आहे. समुद्र पातळीत वाढ होत असल्याचा सर्वाधिक धोका मुंबई किनारपट्टीला बसणार आहे. २०५० पर्यंत समुद्र पातळीच्या संपाण्या वाढीमुळे सुमारे ९९४ इमारती आणि २४ किलोमीटर लांबीचा रस्ता प्रभावित होणार आहे, तर भरतीच्या वेळी समुद्र पातळी वाढल्याने अंदाजे २ हजार ४९० इमारती आणि १२६ किलोमीटर लांबीचा रस्ता प्रभावित होण्याचा इशारा आरएमएसआय या संस्थेने दिला आहे. यामुळे हाजी अली दर्गा, जवाहरलाल नेहरू पोर्ट ट्रस्ट, वेस्टर्न एक्स्प्रेस हायवे, वांद्रि-वरळी सीलिक आणि मरीन ड्राईव्हरली क्विन्स नॅक्लेस पाण्याखाली जाईल अर असल्याचा दावा संस्थेने केला आहे.

२०२२ मध्ये या संस्थेने
समुद्राच्या पातळीत
वाढ झाली

मुंबई धोक्या

असता भारतातील मुंबई, कोची, मंगलोर, चेन्नई, विशाखापट्टणम आणि तिरुवनंतपुरम या किनारपट्टीवरील शहरांवर होणाऱ्या परिणामांबाबत अहवाल सादर केला होता. या अहवालामध्ये किनारपट्टी भागातील शहरांना धोका असल्याचा इशारा देण्यात आला आहे.

संस्थेच्या तज्ञांनी अभ्यासाकरिता शहरांच्या किनारपट्टीचे उच्च-रिझोल्यूशन डिजिटल टेरेन मॉडेल (टोपोग्राफी) तयार केले.

त्यानंतर त्यांनी समुद्र पातळीच्या वाढीचा विविध अंजांवर आधारित शहरांच्या पूर पातळीचा नकाशा तयार करण्यासाठी किनारपट्टीवरील पूर मॉडेलचा वापर केला.

तसेच आयपीसीसी संस्थेचा अहवाल आणि केंद्राच्या विज्ञान मंत्रालयाच्या अहवालाचाही आधार घेतला आहे.

त्यानुसार कोचीमध्ये २०५० पर्यंत सुमारे ४६४ इमारतींवर परिणाम होण्याची शक्यता आहे. भरतीच्या काळात ही संख्या सुमारे १ हजार ५०२ इमारतींवर पोहोचेल. तिरुवनंतपुरममध्ये २०५० पर्यंत समुद्राची पातळी वाढल्यामुळे आणि भरती-ओहोटीने

समुद्राची पातळी उंचावल्यामुळे अनुक्रमे ३४९ आणि ३८७ इमारतींवर परिणाम होण्याची शक्यता आहे. विशाखापट्टणममध्ये २०५० पर्यंत किनाऱपट्टीवरील सध्याय बदलामुळे सुमारे २०६ इमारती आणि नऊ किमी रस्त्यांचे जाळे जलमय होण्याची शक्यता आहे. तसेच समुद्राची पातळी किमान २०५० पर्यंत वाढेल आणि नंतर स्थिर होईल, असा निष्कर्षही संस्थेने काढला आहे.

अरबी समुद्राच्या विस्तीर्ण किनारपट्टीमुळे महाराष्ट्र पूर्वी चक्रीवादळांच्या हद्दीने सुरक्षित मानला जात होता. मात्र, हवामान बदलाच्या परिणामामुळे मुंबईला असणारा चक्रीवादळांचा धोका वाढू लागला आहे. मुंबई, रायगड, रत्नगिरी, सिंधुदुर्ग आणि पालघर इथे मुसळधार पाऊस जोरदार

या पातळीवर

मुंबई, ठाणे, मीरा-भाईंदर, नवी मुंबई
महापालिका हद्दीत मोठ्या प्रमाणात पाण्याभूत
सुविधा प्रकल्प राबविण्यात येत आहेत. हे
प्रकल्प खाडीकिनारी राबविण्यात येत असल्याने
मोठ्या प्रमाणात कांदळवन तोडण्यात येत
आहेत. पूर नियंत्रणात आणणारी कांदळवन
नष्ट होत असल्याने मुंबई, ठाणे जिल्ह्यांना
पुराचा मोठा फटका बसू शकतो. यासोबतच
मुंबईमध्ये जागेची कमतरता असल्याने काही
प्रकल्पांसाठी मिठागरांची जमीन देण्यात
येत आहे. या जमिनावर टोलेजंग इमारत
झाल्यास मुंबईच्या पावसात मुंबईला पुराच्य
सकटाला सामोरे जावे लागू शकते. यासोबतच
मुंबईतील नदीकाठांवर झालेली अतिक्रमणे ही
मुंबईमधील पुरास कारणीभूत ठरू शकतात
मुंबईत दिवसोदिवस झाडे कमी होत आहेत
यामुळेही मुंबईतील पर्व्यावणाचा प्रश्न अति
बिकट होत समोर येणार आहे.

महात्मा फुले जन आरोग्य योजनाचा उद्देश गोरगरीबांना मोफत उपचार देणे असला तरी खासगी व धर्मादाय रुग्णालये तसेच शासकीय रुग्णालयांतही गोरगरीबांची लूट सुरू आहे. औषधे, शुल्क व सेवांमध्ये गैरप्रकार होत असून शासनाने कठोर कारवाई करणे आवश्यक आहे.

राज्य सरकाराने राज्यातील गोंगरीब रुग्णांना मोफत वैद्यकीय उपचार मिळावेत यासाठी महात्मा जैतिबा फुले जन आरोग्य योजनेच्या २०१२ मध्ये सुरू केली. मात्र आज या योजनेतील गोंगरीब रुग्णांची लूट होऊ लागल्याचे समोर येऊ लागले आहे. गोंगरीबांना लुटणाऱ्या माणुसकी नसलेल्या लुटारूंना वेळीच त्यांची योग्य जागा दाखवून देण्याची वेळ आली आहे. अन्यथा गोंगरीबांना उपचारविना तडफडून मरणपायी वेळ येऊ शकते.

खासगी रुग्णालये मनामानी पद्धतीने वैद्यकीय उपचाराचे शुल्क वसूल करत असल्याची अनेक उदाहरणे समोर आले आहेत. यानंतरही अशा रुग्णालयांवर कोणाचाही अंकुश नाही. एखादी घटना घडल्यास त्याचा बाळ होतो; मात्र कालांतराने शासकीय यंत्रणेपसून लोकही घटना विसरून जातात. धर्मादाय रुग्णालयेही याला अपवाद नाही. ज्यांच्याकडे बक्कळ पैसा आहे. ते उपचारासाठी खासगी रुग्णालयात जातात. परंतु गोरगरीबांना शासकीय, स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या रुग्णालयांशिवाय पर्याय नसतो. त्यामुळे शासकीय, महापालिकांच्या रुग्णालयात मोठ्या संख्येने रुग्ण उपचारासाठी येतात. परंतु या रुग्णालयातही रुग्ण आणि नातेवाईकांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागते.

गोरगरीब रुग्णांचेर मोफत उपचार व्हांवत, यासाठी सरकारने महात्मा जोतिबा फुले जल आरोग्य योजना जाहीर केली. या योजनेंतर्गत अनेक अंगीकृत रुग्णालयांमध्ये रोजू रक्कमरहित द्वितीय व तृतीय दर्जाचे उपचार करणूया येतात. राज्य सरकारची महात्मा जोतिबा फुले जल आरोग्य योजना आणि केंद्र सरकारची आयुष्मान भारत- प्रधानमंत्री जल आरोग्य योजना या दोन्ही योजनांचा उद्देश एकच असल्याने १ एप्रिल २०२० पासून या दोन्ही योजनांचा एकत्रित लाभ गोरगरीब रुग्णांना उपक्रम करून देण्यात आला आहे. या योजनेनुसार राज्यातील गोरगरीब रुग्णांना कोणत्याही शासकीय व खासगी अंगीकृत रुग्णालयात जाऊन उपचार घेता येतात. तसेच राज्य सरकारने सर्व कुटुंबांसाठी महात्मा जोतिबा फुले जल आरोग्य योजनेची व्याप्ती वाढवत लाभार्थ्यांनुसार योजनेमध्ये गटवारी केली आहे. त्याप्रमाणे १ जुलै २०२४ पासून विस्तारित व्याप्तीसह एकात्मिक योजना राबविण्यात येत आहे. या योजनेत समाविष्ट असलेल्या सर्व आजारावरील उपचार रुग्णालयात मोफत होतात. त्याचप्रमाणे ३४ विशेष सेवांगत शस्त्रक्रिया किंवा वैद्यकीय सेवा उपलब्ध केल्या जातात. तसेच या योजनेंतर्गत कुटुंबातील एक किंवा सर्व सदस्यांसाठी प्रतिवर्ष पाच लाख रुपयांपर्यंतचे आरोग्य संरक्षण देण्यात येते.

राज्यात सुमारे ६,५०० रुग्णालये आहेत. त्यापैकी केवळ दोन हजार १९ रुग्णालये या योजनांमध्ये सहभागी झाली आहेत. ही रुग्णालये यांना महत्त्वा जोतिता फुले जन आरोग्य योजना आणि केंद्र सरकारच्या आधुनिक भारत-प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजनेची अंमलबजावणी करण्यास नकार देत आहेत. २०१९ ते मे २०२५ या काळात महाराष्ट्रातील राज्य आरोग्य विभागासोसायटीव्हेडे उपचार नाकारल्याव्यवस्था ८७१ रितसर तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत. ३४७ तक्रारी धर्मयादव्या रुग्णालयांविरोधात तर ५२४ तक्रारी खासगी रुग्णालयांविरोधातील आहेत. उपचार नाकारल्यातून सरकारकडून रुग्णालयावर फक्त

गोरगरीब रुग्णांची लयलूट

एप्पनलमेंटची कारवाई करण्यात येते. त्यामुळे रुग्णालयाला योजनेतून सुट मिळते. यामुळे गोरगरीब रुग्णांना चालत्या रुग्णालयातील उपचार घेता येत नाहीत. सरकारने अशा रुग्णालयांवर दंडात्मक कारवाईची ठरवीत असावश्यक आहे किंवा कठोर कायदा करून या योजनेमध्ये सर्व रुग्णालयांना सहभागी होणे बंधनकारक करायला हवे. त्याचप्रमाणे उपचार नाकारण्याचा रुग्णालयांचा परवाना त्वरित निलंबित करण्याचा निर्णय घ्यावा, तसेच ही रुग्णालये गोरगरीबांना सेवा देण्यापासून पळ काढणार नाहीत.

एका बाजूला खासगी धर्मादाय रण्णालये या योजना नाकारत असताना स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या किंवा शासकीय रण्णालयातही या योजनांमध्ये गोरगरीब रण्णांची लूट सुरू आहे. मुंबई महानगरपालिकेतही या असलेली सायन आणू केईएम ही रण्णालये ६० हजार पै ते एक लाख २० हजार असे कॅरिटेबल ट्रस्टच्या नावाने रण्णकडून पैसे घेत आल्याची माहिती आमदार चित्रातई वाघ यांनी विधान परिषदेत नुकतीच दिली. महात्मा जॉतिबा फुले जन आरोग्य योजनेतर्गत उपचार घेत असलेल्या एका रण्णकडून सायन हॉस्पिटलमध्ये बिल्डिंग फंड म्हणून ६५ हजार रुपये घेण्यात आले, तर याच योजनेचा लाभ घेण्याा रण्णांकडून केईएम रण्णालयात पुअर बॉक्स फंडच्या नावाखाली पैसे घेण्यात आले. पैसे नसल्याने गोरगरीब या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी येतात. मात्र याच रण्णांची लूट सुरू असल्याचे वास्तव समोर आले आहे.

या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी मेडिकलची यादी तयार करण्यात आली आहे. या यादीतील एक मेडिकलमधून औषधे घेण्यास अधिकृत येते. मंजूर झालेल्या पैशामधून मेडिकलवाले औषधे देतात. औषधेचं पैसे झाल्यास रुग्णांच्या नातेवाईकांकडून ते वसूल करण्यात येतात. उपचारासाठी लागणारी औषधे डॉक्टर रुग्णांच्या नातेवाईकांना आणण्यास सांगतात. यामध्ये अनेकदा गरजेपेक्षा अधिक औषधे मागविण्यात येत असल्याचे रुग्णालयातील कर्मचारी खासगीत सांगतात. अतिरिक्त औषधांचा खच शस्त्रक्रिया विभागाने पडलेला असतो. तो कचऱ्यात फेकावा लागत असल्याचे कर्मचारी सांगतात. त्यामुळे गोरगरीबांच्या पैशांची कशी लूट सुरू आहे, हे स्पष्ट होते.

ही योजना लागू होण्यापर्यंत सायन हॉस्पिटलबाहेरील मेडिकल रुग्णांच्या तातोवाईकचा हात धरून मेडिकलमध्ये घेऊन जात असत. येथील सर्व मेडिकल डॉक्टरांनी लिहून दिलेल्या औषधांचर २००० कोटीच्यांपर्यंत सरलत देत होती; मात्र आज ही मेडिकल महामाा जोतिबा फुले जन आरोग्य योजनेत समाविष्ट करण्यात आली आहेत. आता या योजनेतील रुग्णांच्या औषधांचर कोणतीही सूट देत नाहीतच. मात्र आज येत राहक या योजनेच्या माध्यमातून मेडिकलशी जोडला गेल्याने मेडिकल व्यावसायिकांची दिवाळी सुरू आहे.

कमळकाकडीचे सॅलड

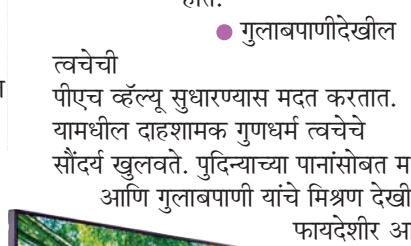
कमळकाकडी किंवा कमळाचा देठ हे काश्मिरी, सिंधी, पंजाबी ाइसंस्कृतीमध्ये वापरल्याचे दिसून येते. तसेच मखणा (मखाना) म्हणजे कमळाच्या बीचाही खूप प्रमाणात उपयोग करतात. कमळाच्या देठामध्ये भरपूर पोषणमूल्य असते. ही कमळकाकडी महाराष्ट्रात सहज उपलब्ध असते. मुळासारखे दिसणारे देठ मातीने माखलेले असतात. वापरायच्या आधी ते पाण्याने स्वच्छ धुऊन घेणे आवश्यक असते. तसेच त्याचे बारीक काप करून पाण्यात व्हिनेगर किंवा लिंबाचा रस घालून १०-१५ मिनिटे भिजत ठेवून त्यातील माती स्वच्छ धुऊन वापरण्यास योग्य असते. पाण्यात न भिजवता ठेवली तर देठाचे काप काळे पडतात, त्यासाठी देठ भिजवून झाल्यावर उकळत्या पाण्यातून ब्लांच करून घ्यावी. त्यातही १-२ चमचे व्हिनेगर घालावे, म्हणजे ते पांढरे शुभ्र राहतात.

साहित्य : कमळकाकडीची २-३ देठे, १ पिवळी आणि लाल भोपळी मिरची, ५-६ चेरी टोमॅटो, लेट्यूस. **ड्रेसिंगसाठी** : २ चमचे ब्राऊन व्हिनेगर, २ चमचे सॅलड ऑईल किंवा ऑलिव्ह ऑईल किंवा १ चमचा तिळाचं तेल, १ चमचा मोहरीची पेस्ट किंवा पूड, चवीकरता चिल्ली फ्लेक्स, मीठ, मिरपूड. **कृती** : वर सांगितल्याप्रमाणे कमळकाकडी धुऊन, बारीक काप करून ब्लांच करून घ्यावी. थंड करायला फ्रीजमध्ये ठेवावी. ड्रेसिंगचे सर्व साहित्य बाऊलमध्ये घेऊन ढवळून घ्यावे. भोपळी मिरची लांबट चिरून घ्यावी. चेरी टोमॅटोही कापून घ्यावेत. एका वाडयामध्ये लेट्यूस ठेवावा. त्यावर ब्लांच केलेली कमळकाकडी ठेवावी. त्यात भोपळी मिरची, चेरी टोमॅटो एकत्र करावे. यावर ड्रेसिंग घालावे. हे मस्त सॅलड फस्ट करण्यास तयार आहे !

चेहऱ्याच्या त्वचेसाठी पुदिना अत्यंत गुणकारी

● पचनक्रिया सुधारण्यासोबतच तोंडातील दुर्गंधीचा त्रास कमी करण्यासाठीदेखील पुदिना फायदेशीर ठरतो. ● पुदिन्याच्या पानांमध्ये ‘मेन्थॉल’ आणि ‘अॅन्टी बॅक्टेरियल’ गुणधर्म असतात. उन्हात फिरल्यामुळे त्वचेचे होणारे नुकसान टाळण्यासाठी पुदिना फायदेशीर ठरतो. चेहऱ्यावर अॅक्ने, ब्रेकआऊट्स, सनबर्न, त्वचा लालसर होणे अशा अनेक समस्यांवर पुदिना परिणामकारक आहे. ● त्वचेसाठी मुलतानी मातीचा उपयोग स्त्रीवर्ग करत असतो. प्रामुख्याने तेलकट त्वचा असणाऱ्यांमध्ये त्वचेची निगडित अनेक समस्या वाढतात. त्वचेतील तेल दूर करण्यासाठी, क्लिंजिंगसाठी मुलतानी मातीसोबतच पुदिनाही फायदेशीर ठरतो. ● मुलतानी माती, ताजी पुदिन्याची पानं, मध आणि दही एकत्र करा. हे मिश्रण सुमारे २० मिनिटं त्वचेवर लावा. फेसपॅक सुकल्यानंतर स्वच्छ पाण्यामध्ये चेहरा धुवा. या पॅकमुळे त्वचा मॉईश्चराईज होण्यास मदत होते. ● गुलाबपाणीदेखील त्वचेची पीएच व्हॅल्यू सुधारण्यास मदत करतात. यामधील दाहशामक गुणधर्म त्वचेचे सौंदर्य खुलवते. पुदिन्याच्या पानांसोबत मध आणि गुलाबपाणी यांचे मिश्रण देखील फायदेशीर आहे.

गेल्या काही वर्षात आपल्या घरातील सर्वच प्रॉडक्ट्समध्ये फार मोठमोठे बदल झाले आहेत. यातील एक म्हणजे टेलिव्हिजन. आधी मोठे असणारे टीव्ही हळूहळू चपटे होत गेले आता तर अगदी स्लिम टीव्ही त्यातदेखील स्मार्ट टीव्ही आले आहेत. दरम्यान, आता तुम्हीही एखादा स्मार्ट टीव्ही घेणार असाल तर खूप सारे बजेट ऑप्शन्स तुम्हाला मिळतील, पण खूप ऑप्शन्स पाहून गडबड करू नका! स्मार्ट टीव्ही घेताना काही महत्त्वाच्या गोष्टी नक्की चेक करा. टीव्ही खरेदी करताना, कलर वॉल्युम, एचडीआर, रिफ्रेश रेट, एचडीएमआय कनेक्शन आणि एचडीआर हे सारं समजून घ्या, अन्यथा तुम्हाला पश्चाताप होईल. प्रीमियम टीव्ही खरेदी करणं आपल्यापैकी अनेकांच्या बकेट लिस्टमध्ये असतं. पण नवीन टीव्ही खरेदी करताना, बहुतेक ग्राहक ज्या दोन गोष्टींकडे लक्ष देतात त्या म्हणजे टीव्हीचा आकार आणि त्याची किंमत. पण याशिवाय इतरही फीचर्सवर लक्ष द्यायला हवं ती कोणती आणि कसे हे जाणून घेऊ...

● रिफ्रेश रेट : स्क्रीनवरील चित्र एका सेकंदात किती वेळा रिफ्रेश होते याला टीव्हीचा रिफ्रेश रेट म्हणतात. हे हर्ट्झमध्ये मोजले जाते. हर्ट्झ जितके जास्त तितके चित्र नितळ आणि सुंदर दिसते. साधारण टीव्हीमध्ये 60Hz तर उच्च श्रेणीतील टीव्हीमध्ये 120 Hz ते 144 Hz इतका रिफ्रेश रेट असतो. उच्च रिफ्रेश रेट टीव्ही कमीत कमी मोशन ब्लरसह स्पष्ट व्हिज्युअल विवरित करतात, जर तुम्ही गेमर असाल किंवा तुम्हाला ॲक्शन चित्रपट पाहणे आवडत असेल, तर उच्च रिफ्रेश रेट तुमच्यासाठी एक महत्वाची गोष्ट आहे.

पायांना आराम देण्यासाठी सरळ उपचार पद्धती

कामाच्या निमित्ताने सतत एका जागेवर बसून काम केल्याने पाय कडक होतात. ऑफिसमध्ये एकाजागी तासन तास बसून काम करावे लागल्यामुळे या समस्यांना सामोरे जावे लागते. पाटदुखीचाही त्रास होत असतो. खाली दिलेल्या गोष्टींमुळे आपण पायांना आराम देऊ शकता.

- सर्वप्रथम जमिनीवर पाय समोर पसरून बसा.
- उजवा पाय गुडच्यात वाकवून आपल्या डाव्या पायाच्या गुडघ्यावरून डाव्या पायापलीकडे ठेवा.
- उजव्या पायाचा गुडघा हाताने दाबून डाव्या खांद्याकडे न्या.
- आपल्या नितंबाला व कंबरेंतील पेशींमध्ये तणाव जाणवेल तेव्हा आपली पाठ ताठ ठेवावी. २० सेकंद याच मुद्रेत राहून पाय जमिनीवर पसरवा. तसेच उजवा पाय पसरून हाच व्यायाम डाव्या पायावर करावा.

स्मार्ट टीव्ही विकत घेताय?... ‘या’ पाच गोष्टी आधी नक्की तपासा!

एचडीआर : एचडीआर म्हणजेच हाय डायमेंशिक रेंज तंत्रज्ञान हे टीव्हीवर येणाऱ्या चित्रांमध्ये अधिक भारी रंग, ब्राइटनेस आणि कॉन्ट्रास्ट टाकते. गारे अधिक पांढरे, काळे काळे आणि इतर रंग अधिक खोल दिसण्यासाठी एचडीआर ची सुरुवात केली आहे. एचडीआरमुळे टीव्हीवर एक भारी चित्र तयार होते आणि एक भारी अनुभव येतो.

● **स्क्रीन साईज** : टीव्ही विकत घेताना, त्याच्या स्क्रीनचा आकार ही एक फार महत्वाची गोष्ट असून आपण सारेच ती पाहतो. पण असही होऊ शकतं की तुमची निवड आणि तुमच्या घराचा आकार एकमेकांच्या विरुद्ध असेल. म्हणजे तुमच्या हॉल किंवा बेडरूममध्ये जिथेही ठेवायचा आहे, त्या खोलीच्या अनुरूप आकाराचा टीव्ही घ्यावा. कारण खोली छोटी आणि टीव्हीची साईज मोठी झाल्यास तुम्हाला वांगला अनुभव येणार नाही.

रडण्यानेही वजन कमी होते !

आपल्या आजूबाजूला एखादी व्यक्ती जर रडत असेल तर त्या व्यक्तीस पहिला प्रश्न असतो तो म्हणजे, का रडत आहात? मानसिक स्थिती, वर्तणुकीतील बदल, कधी नैराश्य तर कधी अति उत्साहीपणा अशा अनेक कारणांमुळे माणसाच्या डोळ्यांमध्ये आपसुक पाणी येते. पण तुम्हाला ठाऊक आहे का? रडणं आरोग्यास एक प्रकारे लाभदायक सुद्धा ठरू शकतं. ‘AsiaOne’ ने सादर केलेल्या अहवालात रडण्यामुळे वजन कमी होते, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे. जेव्हा आपण रडतो तेव्हा आपल्या शरीरातून कॉर्टिसोल हार्मोन बाहेर सोडले जातात. शरीरातील हे वाढीव कॉर्टिसोल हार्मॉन्स शरीरातील चर्बी कमी करण्यास मदत करतात. तसेच, तणावग्रस्त अश्रू आपल्या शरीरातील विषारी पदार्थ काढून टाकण्यास मदत करतात, जे वजन कमी करण्यासाठी फार फायद्याचे ठरते. असे कित्येक लोक असतात की त्यांना सहजपणे रडता येत नाही. त्यामुळे रडण्याचे फायदे आणि त्यामागील भावना अनुभवणे त्यांच्यासाठी

कठीण होऊ शकते. तुम्हाला कदाचित माहीत नसेल, पण रडण्याचे सुद्धा प्रकार आहेत, असेही या अहवालात नमूद करण्यात आले आहे. रडण्याचे प्रामुख्याने तीन प्रकार पडतात. ‘बेसल’, ‘रिफ्लेक्स’ आणि ‘मानसिक अश्रू’ आपल्या डोळ्यांना ओलसर ठेवण्याचे काम ‘बेसल’ अश्रू करतात. धूळ किंवा प्रदूषण यांपासून सुरक्षित ठेवण्याचे काम ‘रिफ्लेक्स’ अश्रू करतात. त्याचबरोबर मानसिक अश्रू वास्तविक भावना आणि मानवी भावनांसह जोडलेले असतात. मानसिक अश्रूंमुळे वजन कमी होण्यास मदत होते. जेव्हा आपण विश्रांती घेतो, तेव्हा आपल्या शरीरातील चर्बी प्रत्येक तासाला वाढत असते. आपण भावनिकरीत्या तणावग्रस्त असतो तेव्हा आपल्या हृदयाची गती वाढते. त्यामुळे सायंकाळी ७ ते १० वाजण्याच्या दरम्यान रडल्यास वजन कमी होण्यास मदत होते. त्यामुळे यापुढे ‘आय हेट टीअर्स....’ म्हणण्यापेक्षा ‘आय लव्ह टीअर्स’ म्हणा आणि तुम्हाला कधीही रडायला येत असेल तर अश्रू थांबवू नका, त्यांना वाहू द्या.

कैरी-दुधीचा मुरांबा
साहित्य: दुधी भोपळ्याचा कोस ३ वाट्या, केरीचा कोस १/२ वाटी, साखर ३-१/२ वाट्या, वेलची पूड २ चमचे, केशरकाड्या १/२ चमचा. **कृती**: प्रथम दुधी भोपळा व कैरी वेगवेगळे किसून घेऊन नंतर एकत्र करणे व त्यात साखर घालून १० मिनिटे तसेच ठेवणे, साखर हळूहळू विरगळू लागेल नंतर गॅसवर ठेवून उकळणे. साधारण एकतारी झाला असे वाटले की गॅस बंद करून त्यात केशर व वेलची पूड एकत्र करून थंड झाल्यावर बाटलीत भरणे. पारदर्शक असा हा मुरांबा दुधी भोपळा प्रकृतीने थंड असल्यामुळे उन्हाळ्यात अतिशय उत्तम.

हेअर कलर करा पण सांभाळून...

एकाच आकाराचे फॉइल तयार ठेवा. ● अता व्ही शेपमध्ये केस घेऊन त्याचे पातळ सेक्शन करून घ्या. त्याखाली फॉइल ठेवून केसांना कलर करा आणि दोन्ही बाजूने दुमडून फोल्ड करा. हायलाइट एकासारखं असावं हे लक्षात असू द्या. ● कलर झाल्यावर अर्ध्या तासाने फॉइल काढा आणि केस धुऊन शेंपू करा. केस वाळवल्यावर

वेगळाच लुक येईल. **हे करू नका** ● कलर करताना केसांच्या मुळाना कलर लावू नका. ● वयाने जास्त असलेल्या स्त्रियांनी डार्क रंगाचा वापर करू नये. ● ओल्या केसांमध्ये कलर करू नये याने कलर स्कल्पवर पसरतो. ● कलर केलेले केस कधीच गरम पाण्याने धुऊ नये. याने कलर फिकट होऊ लागतो. ● दुर्सयांचं पाहून रंगाची निवड करू नये. आपल्याला जो शोभेल तोच कलर वापरा.

फोन ‘स्वस्त’ पण फोटो येतील ‘मस्त’, फक्त ‘या’ सोप्या टीप्स करा फॉलो !

फोन असतात, त्यांना वाटतं की फोन स्वस्त असल्यामुळे फोटो चांगले येणार नाहीत. पण मूळतः तुमच्याकडे १०-२० हजारांचा फोन असेल तरी तुम्ही भारी

फोटो काढू शकता, त्यासाठी सोप्या काही टीप्स तुम्हाला फॉलो कराव्या लागतील... त्याच टीप्सबद्दल जाणून घेऊ... फ्रेम: तुम्ही कोणत्याही

चांगला फोटो काढण्यासाठी नेहमी दोन हात वापरा जेणेकरून तुमची फोनवरील पकड चांगली होईल आणि तुम्ही ऑब्जेक्ट आरामात कॅचर करू शकता.

झूम: फोटो घेण्यासाठी झूम या फीचरचा जपून वापर करा. आवश्यक असल्यासच कॅमेरा झूम करा किंवा फिजीकली तुम्ही फोटो काढणाऱ्या व्यक्ती किंवा गोष्टीच्या जवळ जा, ज्यामुळे फोटो फाटणार नाही. तसेच स्मार्टफोनमध्ये उपलब्ध असलेले वेगवेगळे मोड वापरूनही तुम्ही आपोआप फोटो अधिक चांगले काढू शकता. आजकाल मोबाईल फोनमध्ये पोर्ट्रेट, नाईट, प्रो आणि स्लो-मो असे अनेक पर्याय आहेत, ज्याच्या मदतीने तुम्ही चांगले फोटो काढू शकता.

जवस रोजच्या जीवनात फायदेशीर

जवसाचा वापर रोजच्या आहारात करणे महत्त्वाचे आहे. शक्तीबरोबर जवस किंवा अळशीची चटणी हा मेनू खास ग्रामीण असला तरी जवसाचं महत्त्व सगळ्यांना कळायला लागलं आहे. जवसच्या नियमीत सेवनाने रक्तातील साखर, ट्रायग्लिसराईड्स, हिमोग्लोबिन आणि कोलेस्टेरॉल आटोक्यात राहू शकतात. स्त्रियांच्या बाबतीत हॉर्मोन्सची पातळी योग्य ठेवण्यासाठी जवसाचा उपयोग होतो. ● हिरड्या मजबूत करण्यासाठी आणि दात दुखत असल्यास त्यावर जवसचे तेल फायदेशीर ठरते.

● जवसाचं पीठ घेऊन त्याने छाती शेकली तर कफ पातळ होऊन तो बाहेर पडण्यास मदत होते. यामुळे तापाचे प्रमाण देखील कमी होईल. ● पाट दुखत असेल तर दुखणाऱ्या जागी जवस बांधून ठेवावे. ● एखाद्या ठिकाणी भाजलं असेल तर त्या ठिकाणी जवसचं तेल आणि चुन्याची निवळी एकत्र करून बांधावी. यामुळे जखम लवकर बरी होते. आहारात जवसाचा वापर केल्यास भूक वाढते आणि पचनक्रिया देखील चांगली राहते.

पुण्यात प्राण्यांच्या तस्करी बळावली, दीड वर्षात २४ गुन्हे दाखल, नागरिक कायद्यानिशी अनभिज्ञ

■**पुणे** : हौस म्हणून पाळण्यासाठी, मांस खाण्यासाठी; तसेच अंधश्रद्धेच्या कारणास्तव वन्यप्राण्यांची खरेदी-विक्री किंवा तस्करी करणाऱ्या टोळ्या पुण्यातही आता सक्रिय झाल्या आहेत. वन विभागाने गेल्या दीड वर्षात सातत्याने केलेल्या कारवायांमध्ये वन्यजीव संरक्षण कायद्याअंतर्गत २४ गुन्हे दाखल झाले आहेत. लहान-मोठ्या कारवायांमध्ये ताब्यात घेतलेल्या ३५ वन्यप्राण्यांना सध्या 'रेस्क्यू' संस्थेच्या वन्यजीव उपचार केंद्रात ठेवले आहे.

वन विभागाची गुन्हे शाखा पथक सध्या आक्रमक झाली असून, धडक मोहिमांद्वारे वन्यप्राण्यांचा बेकायदा व्यवहार करणाऱ्यांवर कारवाई करते आहे. भारतीय वन्यजीव संरक्षण कायद्यानुसार, कोणत्याही वन्यप्राण्याची शिकार: तसेच त्यांच्या अवयवांच्या खरेदी-विक्रीस पूर्ण बंदी आहे. मात्र, काळ्या बाजारात वाढत असलेल्या मागणीमुळे चोरट्या शिकारी आणि तस्करीचे प्रयत्न सुरू आहेत. पुणे जिल्ह्यात होत असलेल्या शिकारिंमध्ये प्रामुख्याने बिबट्या, रानडुकर, जेकर, सांबर, खवल्या मांजर, ससे या प्राण्यांचा समावेश आहे आणि तस्करी,

खरेदी-विक्राच्या घटनांमध्ये परदेशी प्राण्यांसह रानमांजर, खवल्या मांजर, मुंगूस, सरिसृप प्राणी, पोपटासह विविध प्रकारचे पक्षी, कासवांना मागणी आहे.

पाच ते सात वर्षांपूर्वीपर्यंत महाराष्ट्रात मांस, वन्यप्राण्यांचे विविध अवयव यांपासून औषधे तयार करण्यासाठी आणि जादूटोणा, अंधश्रद्धेच्या कारणास्तव वन्यप्राण्यांची शिकार किंवा त्यांची खरेदी-विक्री होत

असे. मात्र, आता शहरी नागरिकांमध्ये परदेशाप्रमाणेच वन्यप्राणी पाळण्याची क्रेझ वाढते आहे. पेट शॉप, ट्रेडर्सकडून विदेशी आणि स्थानिक प्राण्यांची विक्री होते.

सर्वसामान्य नागरिक मात्र वन्यजीव संरक्षण कायद्याबद्दल अनभिज्ञ आहेत. त्यामुळे अनेकांच्या घरात पिंजऱ्यात पोपट, कासव, माकडही पाळलेले दिसतात. गेल्या दीड वर्षात अशा अनेक घटना उघडकीस आल्या असून, वन

“पुणे शहर आणि जिल्ह्यात झालेल्या वेगवेगळ्या कारवायांमध्ये बेकायदा पाळलेल्या ३५ वन्यप्राण्यांना वनाधिकाऱ्यांनी ताब्यात घेऊन बावधन येथील वन्यजीव उपचार केंद्राच्या स्वाधीन केले. यात पक्ष्यांची संख्या जास्त असून, प्रामुख्याने वेगवेगळ्या प्रकारचे पोपट, घारी, मैना यांचा समावेश आहे. या पक्ष्यांना पिंजऱ्यात बंदिस्त ठेवल्याने त्यांची अवस्था विकट होती. वन्य प्राण्यांमध्ये भारतीय आणि परदेशी जातीच्या माकडांचा समावेश होता. इंडियन स्टार टॉरटाइज, इंडियन रुझफ टर्टल, इंडियन टेंट टर्टल, रेड सॅंड ओबा (सापाचा प्रकार) या प्राण्यांना बेकायदा खरेदी-विक्री प्रकरणात ताब्यात घेतले होते. या प्राण्यांवर केंद्रात उपचार करण्यात आले.”

-निकेत उत्प्रात, 'रेस्क्यू' संस्थेचे माहिती विभाग प्रमुख

विभागाने नागरिकांना समज देऊन पक्षी, प्राणी निसर्गात सोडून देण्यास सांगितले आहेत.

'हौसेची वन्यप्राणीखरेदी अनभिज्ञतेने'

ग्रामीण भागात मांसासाठी रानडुकर आणि सांचराची शिकार केली जाते. शहरातूनही अनेकदा या मांसाची मागणी असते. वन्यजीव संरक्षण कायद्यानुसार हा गुन्हा असल्याने बोरट्या शिकारी रोखण्यासाठी

आम्ही गेल्या वर्षभरात आम्ही मोठ्या कारवाया केल्या. यात २४ लोकांवर गुन्हे दाखल केले, काळ्या जादूसाठी, शुभचिन्ह म्हणून, आंतरराष्ट्रीय बाजारातील मागणीचे प्रलोभन दाखवून वन्यप्राण्यांची तस्करी, शिकारीसाठी लोकांना प्रवृत्त केले जात आहे. कायद्यानुसार वन्यजीव पाळणे हादेखील गुन्हा आहे; पण अनेक लोक याबद्दल अनभिज्ञ असल्याने पोपट, दुर्मीळ कासवे, माकडांसह लहान मोठे प्राणी हौसेने खरेदी करतात. त्यामुळे आम्ही समाजमाध्यमांतून याबाबत सातत्याने जनजागृती सुरू केली आहे, अशी माहिती सहायक वनसंरक्षक मंगेश ताटे यांनी दिली.

परदेशी प्राण्यांची समस्याच वेगळी

नागरिक उत्साहाने परदेशी पक्षी, कासव, साप, अजरगर विकत घेतात. यातील अनेकांना प्राण्यांची देखभाल करणे जमत नाही, पुरेसा वेळ देता येत ना-ही. काही घटनांमध्ये प्राणी मरतात किंवा नागरिक सार्वजनिक ठिकाणी त्यांना सोडून देतात. परिणामी, या आक्रमक परदेशी प्राण्यांमुळे स्थानिक वन्यजीवांचे नुकसान होते.

पोलिसांना निर्देश

८ जणांविरुधात गुन्हा दाखल

करण्यात आला असून ५ जण अटकेत आहेत. त्यांना १५ तारखेपर्यंत पोलीस कोठडी सुनावण्यात आली आहे. उर्वरित ३ जणांची पोलीस चौकशी करण्यात येत असल्याचे पोलिसांनी सांगितले. दोन विश्वस्त यांच्यावर गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. मात्र इतर दोन विश्वस्त यांच्यावरही गुन्हा दाखल करण्याची मागणी करत पालकांनी याआधी घडलेल्या काही घटना उजेडात आणल्या. याबाबत पोलीस, पालक, शिक्षण विभाग यांची बैठक घेऊन पालकांच्या तक्रारी जाणून घेत सखोल तपास करावा, अशा सूचना चाकणकर यांनी पोलिसांना दिल्या आहेत.

शहापूर शाळा प्रकरण : मुलांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये - रुपाली चाकणकर

■**शहापूर** : ठाणे जिल्ह्यातील शहापूरच्या

शाळेत घडलेल्या आक्षेपार्ह प्रकारानंतर शाळेची मान्यता रद्द करण्याची कारवाई शिक्षण विभाग करेल, मात्र यामुळे विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये, यासाठी शिक्षण विभागाने तातडीने कार्यवाही सुरू करावी. तसेच पोलिसांनी पालकांना विश्वासात घेऊन सखोल तपास करावा असे निर्देश राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्ष रुपाली चाकणकर यांनी दिले आहेत.

शहापूरच्या शाळेत स्वच्छतागृहात मासिक पाळीचे रक्त आढळल्याने मुख्याध्यापिकांनी महिला सफाईगारामार्फत सर्व मुलींची आक्षेपार्ह शारीरिक तपासणी केली. राज्य महिला आयोगाने या प्रकरणाची दखल घेतली असून राज्य

महिला आयोगाच्या अध्यक्ष रुपाली चाकणकर यांनी गुरुवारी शहापूर मध्ये पालकांची भेट घेतली. पालकांचे म्हणणे तसेच शिक्षण विभाग, पोलीस तपासाचा आढावा घेतल्यानंतर चाकणकर म्हणाल्या, शिक्षणाधिकारी यांनी शाळेची तपासणी केल्यानंतर शाळेत तक्रार निवारण समिती नसणे, सखी सावित्री समिती केवळ रजिस्टर नोंद असणे अशा अनेक गंभीर बाबी समोर आल्या आहेत.

या गंभीर घटनेतील आरोपी मुख्याध्यापिका यांना निलंबित करण्यात आले आहे. तपासणीनंतर शिक्षणाधिकारी यांनी शाळेची मान्यता रद्द करण्याचा प्रस्ताव शिक्षण विभागाला पाठवण्यात आला आहे. मात्र मान्यता रद्द झाल्याने मुलांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ शकते. तेव्हा सोमवारपासून स्वतंत्रपणे पुन्हा शाळा सुरू करण्याबाबत कार्यवाही कर-ली, अशा सूचना शिक्षणाधिकाऱ्यांना देण्यात आल्या आहेत.

अभयमानजनक शारीरिक तपासणीला सामोरे गेलेल्या मुलींच्या मानसिकतेचा विचार करून सर्व मुलींचे बाल कल्याण समितीकडून समुपदेशन करण्यात यावे, असेही चाकणकर यांनी प्रशासनास सांगितले.

रिक्षाने प्रवास करणाऱ्यांनो सावधान! मुंबईत मोठा स्कॅम उघड, पोलिसांनी दिला इशारा

■**मुंबई** : तुम्ही भाड्याने घेतलेली रिक्षा चोरीची तर नाही ना ? हा प्रश्न सध्या मुंबईतील अनेक रिक्षा चालक तसेच मालकांना सतावत आहे. कारण मुंबईत नुकताच एक धक्कादायक प्रकार उघडकीस आला आहे, ज्यामुळे रिक्षा प्रवाशांमध्ये चिंतेचं वातावरण निर्माण झालं आहे. कुरार पोलिसांनी एका मोठ्या रिक्षाचोरीच्या रॅकेटचा पर्दाफाश केला आहे. चोरी केलेल्या रिक्षांची नंबर प्लेट बदलून त्या भाड्याने चालवणाऱ्या एका रिक्षाचालकासह आणि एका मेकॅनिकला बेड्या ठोकल्या आहेत. हे चोर स्वतःला रिक्षांचे मालक भासवून अनेक प्रवाशांना गंडा घालत होते.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, गेल्या का-ही महिन्यांपासून कुरार परिसरात रिक्षा चोरीच्या घटनांमध्ये अचानक वाढ झाली होती. वारंवार होणाऱ्या या चोरीमुळे पोलिसांना यामागे एक संघटित टोळी असल्याचा संशय आला. या प्रकरणी कुरार पोलिसांनी तात्काळ सूत्रे हलवत, चोरांचा शोध सुरू केला. गुप्त माहिती आणि तांत्रिक विश्लेषणाच्या आधारे पोलिसांनी अथक प्रयत्न केले. अखेर या दोघांना पकडण्यात यश आलं.

तब्बल सात चोरीच्या रिक्षा जप्त

या रिक्षाचालक आणि मेकॅनिकला अटक केल्यानंतर पोलिसांनी त्यांची कसून चौकशी केली. या चौकशीतून धक्कादायक माहिती समोर आली, ज्यामुळे पोलीसही चक्रावले. पोलिसांनी

पोलिसांनी केले आवाहन

वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक संजीव तावडे (कुरार पोलीस) यांनी याबाबत माहिती देताना सांगितलं की, “सध्या कुरार पोलीस या दोघांविषयी या रिक्षा चोरीच्या रॅकेटमध्ये आणखी किती जणांचा सहभाग आहे. याचा सखोल तपास करत आहेत. तसेच, आतापर्यंत एकूण किती रिक्षा चोरीला गेल्या आहेत, याबद्दलही अधिक माहिती गोळा केली जात आहे.” या अटकेमुळे रिक्षाचोरांना चांगलाच लगाम बसला आहे. मुंबईकरांनी भाड्याने रिक्षा घेताना अधिक सतर्क राहण्याचं आवाहन पोलिसांनी केले आहे. प्रवाशांनी रिक्षामध्ये बसण्यापूर्वी रिक्षाचा नंबर आणि चालकाची ओळख पटवून घ्यावी, असे आवाहनही पोलिसांनी केले आहे.

त्यांच्याकडून तब्बल सात चोरीच्या रिक्षा जप्त केल्या. हे चोर रिक्षा मिळवल्यानंतर, त्यांची मूळ नंबर प्लेट काढून टाकायचे. त्या जागी बनावट नंबर प्लेट लावायचे. त्यानंतर, या रिक्षा ते इतर सामान्य रिक्षांप्रमाणे भाड्याने द्यायचे आणि त्यातून पैसे कमवायचे. यामुळे प्रवाशांना कळूही शकले नाही की ते चोरीच्या रिक्षामध्ये प्रवास करत आहेत.

■**भाईदर** : मिरा- भाईदरमध्ये झालेल्या

मराठी-अमराठी वादाच्या पार्श्वभूमीवर व्यापारी आणि मराठी संघटनांनी मोर्चा काढला होता.मराठी मोर्चा वेळी पोलिसांनी परवानगी नाकारल्याने मोर्चा विघळला होता.त्यानंतर मिरा-भाईदर,वसई-विरार पोलीस ठाण्याचे पोलीस आयुक्त मधुकर पांडे यांची बदली करण्यात आली होती.त्यांच्या जागी निकेत कौशिक यांची नियुक्ती करण्यात आली होती. त्यानंतर आता कौशिक यांनी गुरुवारी मिरा-

कॉंक्रीटचा बनवलेला रस्ता खचल्याप्रकरणी बांधकाम व्यावसायिकाला ४६.५० लाखांचा दंड

■**भाईदर** : भाईदर पूर्वेच्या इंद्रलोक परिसरात आरएनए विकासकाच्या इमारतीचे पायलिंगचे काम सुरू असताना विकासकाच्या निष्काळजीपणामुळे १७ मे रोजी नवीन सिमेंट कॉंक्रीटचा बनवलेला रस्ता खचला होता. सुदैवाने या घटनेत कोणतीही जीवितहानी झाली नाही. आता हा रस्ता खचल्याप्रकरणी विकासकाला जबाबदार धरत महापालिका प्रशासनाने ४६ लाख ५० हजार रुपयांचा दंड ठोठावला आहे. ही रक्कम महापालिकेच्या नगररचना विभागात जमा करण्यास सांगण्यात आले आहे. मिरा-भाईदर महापालिकेचे आयुक्त राधा विनोद शर्मा यांनी त्यांच्या आदेशात म्हटले आहे की, बांधकाम व्यावसायिकाला एका महिन्याच्या आत आयआयटी किंवा व्हीआयटीटीआयकडून कामाचा आराखडा आणि तपशील तयार करून एमएमआरडीएकडून मंजुरी घ्यावी लागेल. त्यानुसार, रस्त्याचे बांधकाम एमएमआरडीएच्या पूर्ण करावे लागेल. बांधकाम

व्यावसायिकाला प्रथम त्याच्या इमारतीचे पायलिंगचे काम पूर्ण करावे लागेल. बांधकाम विभागकडून यानंतर रस्ते, गटोरे आणि पिण्याच्या पाण्याच्या पाईपलाईन टाकण्याचे काम केले जाईल. सर्व काम पूर्ण करण्यासाठी पाच महिन्यांचा कालावधी देण्यात आला आहे. परंतु, भविष्यात रस्ता खराब झाल्यास त्याची दुरुस्ती करण्याची जबाबदारी

अहवालानुसार, सिमेंट कॉंक्रीटच्या फरशीऐवजी रेंवित टाकण्यात आले होते. एमएमआरडीएने महापालिकेला पत्र लिहून इशारा दिला होता. भविष्यात रस्ता खराब झाल्यास त्याची दुरुस्ती केली जाणार नाही, असेही स्पष्टपणे नमूद केले होते. तरीही महापालिका अधिकाऱ्यांनी त्याकडे दुर्लक्ष केल्याचा आरोप केला जात आहे. कोणतेच माध्यम प्रमुख दीपक बागडी आणि इतरांनी प्रशासनाकडे निष्काळजीपणामुळे रस्ता खचल्याची आणि सार्वजनिक मालमत्तेचे नुकसान झाल्याची तक्रार केली होती. बागडी म्हणाले की, नियमानुसार बिल्डरविरुद्ध फौजदारी गुन्हा दाखल व्हायला हवा होता. तीन महिन्यांत असे आठ अपघात झाले आहेत. परंतु कोणत्याही अधिकाऱ्याला जबाबदार धरण्यात आलेले नाही. तसेच भविष्यात रस्त्याची दुरुस्ती कोण करणार ? हे आदेशात स्पष्ट केलेले नाही.

या आदेशात निश्चित केलेली नाही. महापालिकेने केलेल्या मूल्यांकनात ४ कोटी रुपयांपेक्षा जास्त नुकसान झाल्याचे आढळून आले. त्यातील १० टक्के म्हणजेच ४६.५० लाख रुपयांचा दंड बिल्डरला ठोठावण्यात आला आहे. एमएमआरडीएच्या अहवालात बांधकाम व्यावसायिकांने रस्त्याचे बांधकाम निकट दर्जाचे केल्याचे उघड झाले आहे.

खुशबू ठाकरेचे मारेकरी कोण, पेण तहसीलदार कार्यालयासमोर १६ जुलैपासून ठिय्या आंदोलन

■**पनवेल** : पेण तालुक्यातील वरवणे आदिवासी आश्रमशाळेत खुशबू ठाकरे या आदिवासी विद्यार्थिनीचा कुष्ठरोगावरील उपचार सुरू असतानाच मृत्यू झाला होता. या घटनेला ६ महिने उलटून गेले तरीही या प्रकरणात गुन्हे दाखल करण्यात आले नाहीत. त्यामुळे आरोग्य विभागाचा चौकशी अहवाल आणि केमिकल एन्लाईज रिपोर्ट सार्वजनिक करणेबाबत तसेच रिपोर्टची वाट न पाहता तात्काळ दोषींवर गुन्हा दाखल करावा, या मागणीसाठी ग्राम संवर्धन सामाजिक संस्थेचे अध्यक्ष संतोष ठाकूर यांच्या नेतृत्वाखाली 16 जुलैपासून बेमुदत ठिय्या आंदोलन केले जाणार आहे.

हे आंदोलन पेण तहसीलदार कार्यालयासमोर केले जाणार आहे. याबाबतचे निवेदन तहसीलदार तानाजी शेजाळ आणि खुशबू ठाकरे प्रकरणातील तपास अधिकारी सहायक पोलीस निरीक्षक नवरखेड यांना देण्यात आले आहे. या आधीच्या अधिवेशनात काँग्रेसचे आमदार हेमंत ओगले यांनी या विषयाला वाचा फोडली होती. मात्र, सरकारने अजून दखल घेतलेली नाही. तर रायगड जिल्ह्यातील आमदार आणि मंत्र्यांनी याबाबत सहा महिन्यांत एकदाही आवाज उठवला नाही.

खुशबू ठाकरे या ९ वर्षीय मुलीच्या जीवाशी खेळणाऱ्यांवर लवकरात लवकर गुन्हे नोंद होऊन आदिवासी कन्येला न्याय देण्याच्या प्रक्रिनेत आदिवासी समाजासह इतर समाजातील सर्व घटकांनी, राजकीय तसेच सामाजिक संघटनांनी सहभागी होण्याचे आवाहन आयोजकांनी केले आहे. यावेळी खुशबू ठाकरेचे वडील नामदेव ठाकरे, ग्राम संवर्धन समिती तांबडीचे सदस्य

नरेश कडू, पेण खारेपाट विकास संकल्प संघटनेचे सी. आर. म्हात्रे, राजीव गांधी पंचायतीराज संघटनेच्या राष्ट्रीय महासचिव नंदा म्हात्रे, महिला फेडरेशनच्या मोहिनी गौरे, सत्यशोधक चळवळचे संदीप पाटील (गागोदे), आचार्य विनोबा भावे जन्मस्थान प्रतिष्ठानच्या संगीताताई आणि वंदना जाधव आदी उपस्थित होते.

सामाजिक कार्यकर्त्यांच्या मागण्या

- ▶ खुशबू ठाकरेच्या मृत्यूचा चौकशी अहवाल पोलिसांना सादर करून तो सार्वजनिक करावा
- ▶ खुशबूचा केमिकल अ‍ॅन्लाईज रिपोर्ट पोलिसांना देऊन सार्वजनिक करावा
- ▶ दोन्ही अहवाल १६ जुलै २०२५ पूर्वी सादर न झाल्यास खुशबूचे पालक आणि सामाजिक संघटनांच्या तक्रारी निवेदनाच्या आधारावर दोषींवर गुन्हा दाखल करावा
- ▶ दोषींची चौकशी, तपास करून पुरावे गोळा करून न्यायालयात आरोपपत्र सादर करावे
- ▶ आरोग्य विभागाच्या चौकशी समितीने जिल्हा आरोग्य अधिकारी श्रीमती विखे यांचा कोणताही जबाब चौकशीत ग्राह्य धरू नये
- ▶ श्रीमती विखे यांच्यासारख्या अधिकारांचा गैरवापर करणाऱ्या अधिकाऱ्यांना पदावरून मुक्त करून त्यांच्यावर गुन्हा दाखल करावा
- ▶ खुशबू ठाकरेच्या पालकांना १० लाख रुपयांची नुकसान भरपाई द्यावी
- ▶ पेण पोलीस ठाण्याला ठिय्या आंदोलनाचे निवेदन देताना सामाजिक कार्यकर्ते

काय आहे प्रकरण?

खुशबू नामदेव ठाकरे ही पेण तालुक्यातील बोरगाव ग्रामपंचायत हद्दीतील तांबडी आदिवासी वाडीमध्ये राहायची. ती पेण तालुक्यातील वरवणे गावातील शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळेत चौथीत शिकत होती. १६ डिसेंबर २०२४ रोजी राष्ट्रीय कुष्ठरोग निर्मुलन कार्यक्रम अंतर्गत तपासणीत तिच्या अंगावर तीन चट्टे दिसले. त्यावरून ती कुष्ठरोगी असल्याचे निदान करण्यात आले. त्यानंतर 18 डिसेंबरपासून तिच्यावर कुष्ठरोगावरील उपचार सुरू करण्यात आले. मात्र, हे करताना तिच्या पालकांना याबद्दल कोणतीही माहिती देण्यात आली नव्हती. खुशबूला कोणताही आजार नसताना कुष्ठरोगाचे उपचार केल्यामुळे तिच्या अंगावर फोड आले, अंगाला सूज आली. तिची तब्येत बिघडली. त्यानंतर वरवणे आश्रमशाळेकडून तिच्या वडिलांना बोलावून घेण्यात आले. तिच्या वडिलांनी खुशबूला कामोदमधील एमजीएम रुग्णालयात दाखल केले. मात्र, उपचार सुरू असताना २२ जानेवारी २०२५ रोजी तिचा मृत्यू झाला. चुकीचे औषधोपचार केल्यामुळे खुशबू ठाकरे हिचा मृत्यू झाला.

मौजमजेची हौस, पुण्यात ४ तरुणांनी केलं असं काही की... सीसीटीव्हीमुळे धक्कादायक प्रकार उघड

कसून चौकशी सुरू

सुजल राजन परदेशी (वय २०), सुभाष राजेश सरोज (वय २१), नितीन दिलीप सरोज (वय २२) आणि रोहित मुन्नालाल सरोज (वय २२) अशी या चार आरोपींची नाव आहे.पोलिसांनी या चौघांना ताब्यात घेऊन त्यांची कसून चौकशी केली. त्यावेळी त्यांनी मौजमजेसाठीच ही चोरी केल्याची कबुली दिली. पोलिसांनी आरोपींकडून चोरी केलेली रक्कम आणि गुन्हात वापरण्यात आलेले हत्यार जप्त केले आहे. त्यांना दाखल गुन्हात अटक केली आहे. त्यांच्यावर गु. र.नं १५०/२०२५ भा.न्या.सं.क.३०५ (अ), ३३१ (३), ३३१ (४) प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

■**पुणे** : मौजमजेच्या नावाखाली घरफोड्या करून दहशत निर्माण करणाऱ्या

चोरट्यांच्या टोळीला पुणे पोलिसांनी अवघ्या ४ तासांत गजआड केले आहे. पुणे शहरातील समर्थ पोलीस तपासनाच्या पोलिसांनी ही धडाकेबाज कारवाई केली आहे. या कारवाईमुळे व्यापारी वगांने सुटकेचा निःश्वास टाकला आहे. सुजल राजन परदेशी (वय २०), सुभाष राजेश सरोज (वय २१), नितीन दिलीप सरोज (वय २२) आणि रोहित मुन्नालाल सरोज (वय २२) अशी या चार

होताच, वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या आदेशानुसार तपास पथकाने तात्काळ सूत्रे हलवली. पोलीस अंमलदार अमोल गावडे आणि इम्रान शेख यांनी घटनास्थळाची पाहणी करत आजूबाजूच्या सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांचे कसून तपासणी केली. त्याचबरोबर, गोपनीय बातमीदारांकडून मिळालेल्या माहितीच्या आधारे चोरी करणाऱ्या अज्ञात चोरट्यांचा युध्दाभातीवर शोध सुरू करण्यात आला. पोलिसांच्या अथक प्रयत्नां यश आले. त्यांनी अवघ्या चार तासांत या चोरट्यांना मोठ्या शिताफीने ताब्यात घेतले.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहील, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षेच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com